

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460526

16. De Matrimonio contracto contra interdictum Ecclesiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61800)

TITULUS XVI.

De Matrimonio contracto
contra interdictum Ecclesiæ.

SUMMARIÆ.

1. *Definiuntur impedimenta impediencia.* 2. *Usque
12. Recensentur, & explicantur singula.* 14. *Unde
oriuntur?* 15. *Quos impediunt?* 16. *Quomodo
differant ab impedimentis dirimentibus?* 17. *Eorum
effectus.* 18. *Quis in his impedimentis di-
stinguere possit?*

Statu de impedimentis dirimentibus matri-
monium. Sub specie interdicti Ecclesiæ
intenciam nunc procedunt impediencia.

§. I.

Definiuntur impedimenta impediencia,
quod sint obstacula, quæ matrimonium qui-
dem reddunt illicitum, non tamen invalidum.

§. II.

Dividuntur impedimenta impediencia in-
ter, quæ sunt sine, & in ea, quæ sunt ex deli-
cto. Sine delicto sunt:

*Ecclesiæ vetitum, nec non tempus feriarum,
Atque Catechismus, Sponsalia; jungito vo-*
tum.

*Ecclesiæ vetitum, seu interdictum dupliciter
sumitur: primo generaliter, prout comple-*
ditur omnia reliqua matrimonii impediem-
ta ab Ecclesiæ introducta, & sic omne matri-
*monium laborans impedimento quocunque,
sive dirimente, sive impediencia potest dici*
contractum contra interdictum Ecclesiæ. Se-
cundo specialiter, & in præsentem accipitur pro
speciali prohibitione, qua superior Ecclesiasti-
cus ob justam causam certis personis matri-
monium interdicit. Potest autem non tantum
Episcopus, sed etiam Parochus aliquando in-
terdicere & ad certum tempus suspendere ma-
trimonium; ut si sponsus prius cum alia con-
traxerit sponsalia; si non vana suspicio sit la-
teantis impedimenti; vel si ex futuro matri-

monio timeantur graves rixæ, scandala, aliavè
incommoda securura, arg. *cap. 1. & 2. h. t.*
Neque officit, quod causæ matrimoniales ad
Judices solum Ecclesiasticos, non ad Parochos
spectent juxta *c. 1. de Consang. & affinit.* nam
etsi eas judicialiter cognoscere, & per senten-
tiam terminare Parochus non possit, potest ta-
men, imò prædictis casibus debet matrimo-
nium prohibere, donec causa ad Ordinarium
delata, & cognita decidatur per *c. fin. §. sanè
de Clandest. despons. Sanch. lib. 7. de Matrim.
disp. 6. n. 6.*

Per tempus feriarum intelligitur certum 3
anni tempus, quo nuptiarum solennitates in-
terdicuntur. Tamen verò olim pluribus
temporibus nuptiæ prohibita fuerint, ut in
diebus Rogationum usque ad octavam Pen-
tecostes, & tribus septimanis ante festum S. Jo-
annis Baptistæ. *c. 8. & passim causa 33. q. 4. c. de
Feriis.* hodie tamen Concilium Tridentinum
sess. 24. de Reform. matr. c. 10. abrogatis aliis
feriis constituit, ut solum à Dominica prima
Adventus usque ad Festum Epiphaniæ, & à
die Cinerum usque ad octavam Paschæ inclu-
sivè solennis nuptiarum celebratio intermitte-
retur; *solennis, inquam, nuptiarum celebratio:*
etenim in hisce feriis spectato jure non ipsam
contractum matrimonii, & ejus consumma-
tionem, sed duntaxat solennitates, convivia,
saltationes, translationes ad domum, aliavè
signalitiam prohiberi, egregiè probat Jacob.
Pignat. *tom. 6. consul. 47.* Usus autem per
omnem propemodum Germaniam invaluit,
ut Parochi prædictis temporibus matrimonio
non assistant extra casum necessitatis, atque ea
etiam urgente Ordinarii consensum, ubi pos-
sunt, requirere soleant. Layman in *Theol. lib.
5. tr. 10. c. ult. n. 1.*

Catechismi nomine venit instructio in fide 4
Christiana, quæ tempore baptismi alicui im-
penditur, & ordinariè baptismum præcedere,
& ante fores Ecclesiæ fieri debet juxta *c. 54.*

diff. 4. de Consecr. cap. 5. de Cognat. spirit. c. 2. Eod. in 6. Est enim illa catechizatio initium quoddam spiritualis regenerationis, quæ per baptismum fit, ideòque minùs decens Ecclesiæ videbatur, inter catechizantem, & catechizatam iniri matrimonium. Verùm hoc impedimentum juxta receptam sententiam per Tridentinum *sess. 24. de Reform. matrim. c. 2.* sublatum est: quoniam cum post designatas personas, quas inter voluit contrahi cognationem spiritualem concluderet: *omnibus inter alias personas hujusmodi cognationis spiritualis impedimentis omninò sublati;* & inter personas ibi expressas non sit catechizans, consequens est, ex Catechismo impedimentum nullum amplius induci. *Zoël. de Cognat. spirit. num. 14.*

§ *Sponsalia* semel legitimè contracta tollere licentiam contrahendi matrimonium cum alia persona, per se patet: siquidem qui contrahit sponsalia cum una, gravem contrahit obligationem ex justitia ad ineundum cum eadem matrimonium, nisi hæc obligatio remittatur, aut ex justa causa dissolvatur. Quamvis autem stantibus sponsalibus cum alia matrimonium illicitè contrahatur, valet tamen contractum, non obstante, quòd cæteroquin pacta de re illicita sint invalida: enimverò aliud est in meritis pactis, & promissionibus in futurum, aliud in contractibus, & actibus mediante traditione jus in re tribuentibus; hi enim, nisi sint de objecto in se illicito subsistunt, ut tradunt Interpp. in *c. in malis. 69. de R. J. in 6.* cum in his non solum sit obligatio in futurum, quæ ad illicitum esse non potest, sed constituatur effectus distinctus, nempe translatio juris, & dominii, quæ modo etiam illicito fieri potest, *arg. l. quoties. C. de Rei vind.*

§ *Votum* impediens matrimonium est votum simplex castitatis, votum ingrediendi religionem, votum suscipiendi SS. Ordines, & votum non nubendi, seu cælibatùs: sali-

namque voto obstrictus, si matrimonium contrahat, graviter peccat contra fidem DEO datam. *c. 4. & 6. Qui Clerici, vel vovent. c. un. de Voto, & voti redempti. in 6.* Quod verissimum est, si hujusmodi votum emissum sit ante contracta sponsalia. Si primùm post sponsalia emissum sit, probabilis in præjudicium alterius sponsi, vel sponsæ non obligat, nec matrimonio respectu hujus impedimento est, ex quo DEUS tale votum tanquam injustum, utpote promissionem rei alteri jam ex justitia debitæ, non acceptat. Panormit. in *c. veniens. 5. num. 5. Qui Clerici, vel vovent. & alii Canonistæ ibid.* Nisi fuerit votum ingrediendi religionem, quòd per se loquendo etiam obligat post contractum matrimonium ratum, sed non consummatum. *cap. 2. & 7. de Convers. conjug. Sanchez de Matr. lib. 1. disp. 43. num. 7.*

Impedimenta impediencia ex delicto orta, recensentur verbis sequentibus:

Incestus, raptus sponsata, mors mulieris, Susceptus propria sobolis, mors presbyterialis,

Vel si pœniteat solemniter, aut Monialem: Accipiat. Prohibent hæc conjugium sociandum.

Incestus impedit matrimonium cum quacunque, si quis habuerit copulam cum consanguinea uxoris, vel sponsæ suæ saltè intra secundum gradum. *c. 20. causa 32. q. 7. c. 1. & 2. de Eo, qui cogn. consang. ux. juncto Trident. sess. 24. de Ref. matr. c. 4.* Incestus cum Consanguinea propria tale impedimentum non inducit: cum textus illud inducens non extet, nec impedimenta extendenda sint. *Zoël. d. r. de Eo, qui cognovit. n. 9. Rmus Maurus Oberalcher de Matr. c. 4. §. 1.*

Per raptum sponsata intelligitur raptus sponsæ alienæ juxta *c. statutum. 34. causa 27. q. 2.* ubi dicitur: *statutum est à S. Conventu, ut si quis sponsam alterius raperit, sine spe con-*

coniugii maneat. Et quidem Sanch. *lib. 7. disp. 12. n. 45.* existimat nomine sponsæ hic veni-
re solum sponsam de præfenti, eò quòd ma-
teria sit pœnalis. At Gloss. in *d.c. statutum V.*
rapuerit. docet contrarium, & rectè: quia si-
ne fundamento textus generaliter loquens de
eo, qui sponsam alterius rapuerit, ad sponsam
de præfenti refertur, ex quo sponsa de fu-
turo propriissimè sponsa salutatur.

Mors mulieris inducit impedimentum im-
pediens, si quis uxorem suam ex ira, odio,
aut vindicta occiderit. *c. interfectores. causa*
33. q. 2. tametsi in adulterio deprehensam.
c. quisunque. in verbis, *absque lege, & abs-*
que certa probatione d. q. 2. non tamen incur-
retur, qui adulteram traderet Judici occiden-
dam, ex quo id non faceret *absque lege.* An
etiam ex viricidio, seu cæde mariti impedi-
mentum hoc oriatur? in utramque partem
probabiliter disputatur, magis tamen propen-
deo in affirmativam propter textum in *cap. 1.*
de Divorciis.

De susceptione propria sôbolis ex sacro fonte
in *c. de eo. 5. causa 30. q. 1.* habetur: *si con-*
juges legitimi, unus, aut ambo ex industria fe-
cerint, aut filium suum de fonte susciperint,
si innupti permanere voluerint, bonum est: si
autem, gravis poenitentia insidiatori injunga-
tur & simul maneat: & si prævaricator con-
jugii supervixerit, acerrimâ poenitentia mul-
teretur, & sine spe conjugii maneat. Quod pro-
cedit etiam, si parens malò animò filium suum
ipse baptizet, vel in confirmatione levet. Bo-
nacin. *de Matrim. q. 3. punct. 14. n. 17.*

Presbytericidium est impedimentum im-
pediens, quando quis de eo convictus est. *c. 2.*
de Poenit. & Remiss. & ibi Panorm. n. 1. Barb.
n. 4. contra Innocentium, & multos alios,
qui immeritò, & contra juris regulas, poenam
præcisè de eo statutam, qui de presbyterici-
dio convictus fuit, ad alios non convictos, vel
admodum improprie, sive (ut loquuntur) in

foro conscientiaè convictos extendunt. San-
chez *lib. 7. disp. 7. n. 8.*

Pœnitentia solennis, ac publica, quæ anti-
12
quitus ob diversa crimina imponebatur, pro-
hibet matrimonium duntaxat contrahere,
quàm diu durat. *c. de his. 12. causa 33. q. 2.*
hodie verò, cum pœnitentiæ publicæ in usu
non sint, penitus cessat. Zoëf. *b. 1. n. 9.*

Ut *conjugium cum moniali,* seu virgine-
13
DEO consecrata impedimentum causet, non
sufficit simplex solum contractus matrimonii,
quod inter tales ob impedimentum dirimens
voti irritum est, sed requiritur contractus cum
copula sacrilega subsecuta, ut innuit textus in
c. hi ergo. 13. causa 27. quest. 1. & Gloss. ibid.

Cæterùm de impedimentis hujus generis,
id est, de iis, quæ ex delicto proveniunt, tra-
dunt DD. qui in diversis orbis partibus scrip-
serunt, impedimenta ista per consuetudinem
esse abrogata; sed quia consuetudo facti est,
& DD. alibi scribentes vix de facto nostrorum
locorum Germaniæ testari potuerunt, maxi-
mè cum casus illi delictorum impedientium
matrimonium rarò contingant, & inde vix
consuetudo, vel desuetudo probari possit, tu-
tius videtur, ut emergente tali casu saltem di-
spensatio ab Episcopo petatur, qui eam uti-
que dare poterit, ut cum Nav. *lib. 4. consil. 9.*
de Consang. n. 5. docet Layman in *Theol. mor.*
lib. 5. tr. 10. p. 4. c. 15. in fin.

§. III.

Causa efficiens impedimentorum impedi-
14
tum, alia est remota, alia proxima.

Remota est jus; insurgunt verò omnia im-
pedimenta impedientia ex jure Ecclesiastico,
exceptò impedimentò voti, & sponsalium,
quod utrumque non tam ex dispositione, aut
speciali SS. Canonum prohibitione, quàm
ex natura rei & jure naturali impedit matri-
monium, quandoquidem promissio sive-
DEO sive homini facta servanda est. Unde
quoties de abrogatione impedimentorum-
impe-

impedientium quæritur, hæc duo impedimenta excipienda sunt, & extra quæstionem ponenda, ut quæ nec statuto, nec consuetudine, nec auctoritate Judicis (nisi quod in votis dispensatio locum habeat) tolli possunt.

Causa efficiens proxima impedimentorum impedientium quamnam sit? relucet ex dictis: etenim satis ostendimus, horum impedimentorum quædam non ex delicto, pleraque ex delicto originem trahere.

§. IV.

15 *Subiectum* impedimentorum impedientium sunt ii, quos impediunt à contrahendo matrimonio; cum autem pleraque sint juris Ecclesiastici, tollos fideles, ac baptizatos afficiunt.

§. V.

16 *Forma* horum impedimentorum consistit in eo, quod citra irritationem matrimonii id reddant illicitum: in quo discriminantur ab impedimentis dirimentibus, utpote quæ obstant, ne matrimonium licite, ac valide contrahatur.

§. VI.

17 *Effectus* impedimentorum impedientium est, quod matrimonium impediunt, id est, illicitum reddant, ita nimirum, ut ordinariè mortaliter peccet, qui cum aliquo impedimento impediens matrimonium contrahit: licet enim SS. Canones id non expriment, quia tamen versantur in materia gravi, & absolute matrimonium interdicit, vel spem conjugii adimunt, non minus gravem obligationem inducent, quam alia juris præcepta, quæ similiter absolute prolata reperiuntur, & vix unquam determinant, an sub mortali, aut veniali peccato aliquid prohibeant. Dissentit Armilla *P. matrim. n. 60.* cum Ledésma, & aliis. Ad didi verò: ordinariè; primum namque impedimentum impediens, scilicet interdictum Ecclesiæ, potest aliquando ex levi aut falso præsumpta causa fieri, ita ut in foro conscien-

tia, cessante scandalo, gravem obligationem non inducat, ut rectè notat Sanch. *l. 7. disp. 17. §. VII.*

Contraria impedimentis impedientibus est dispensatio, quæ tolluntur. Potest autem in his ex justa causa dispensare non solum S. Pontifex, sed ex recepta consuetudine (quæ jus, & jurisdictionem tribuit per *cap. 4. de Arbitr.*) etiam Episcopus, seu Ordinarius, exceptio impedimentò voti perpetuæ castitatis, & religionis, & impedimentò ipsosalium, quorum dispensatio S. Pontifici reservata est. Armilla *l. cit. n. 60.* Bonacin. *de Matrim. q. 3. punct. 15. n. 3.* Sanch. *d. disp. 17. num. 15.* & Nos in *tit. I. n. 127.*

TITULUS XVII.

Qui Filii sint legitimi.

Frustus, & effectus matrimonii sunt filii legitimi; qui tales sunt vel ex legitimitate: vel ex legitimatione, eaque vel per subsequens matrimonium, vel per Rescriptum Principis, vel per oblationem Curie.

Pars I.

De Legitimitate.

SUMMARIA.

1. *Quia sit legitimitas?* 2. *Ex quo jure?* 3. *Usque 12. Ex quo matrimonio originem trahat?* 12. *Usque 16. Quamam liberi censentur legitimi?* 16. *Legitima natiuitas qua ratione prohibetur?* 17. *Quæ sint jura, ac prærogatiua legitimorum?*

§. I.

Definitur legitimitas, quod sit legalis conditio natalium ex iustis nuptis parentum contracta. Brevius: quod sit legitima natiuitas.

§. II.

Causa efficiens legitimitatis duplex est: remota & proxima.

1. *Remota* est jus non tam naturale, quam hu-